

Den 4. september 2023
MIM 85-23

REVIDERET GRUNDNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

om Kommissionens forslag til gennemførelsesretsakt om godkendelse af anvendelsen af natriumdichromat til industriel farvning af uld i mørke farver i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1907/2006 (REACH) (komitesag)

KOM-dokument foreligger ikke

Resumé

Kommissionen har fremsat forslag til gennemførelsesretsakt om godkendelse af anvendelsen af stoffet natriumdichromat til industriel farvning af uld i mørke farver i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1907/2006 (REACH) (komitésag). Forslaget giver tilladelse til fortsat anvendelse til den italienske virksomhed Ilario Ormezzano Sai S.R.L. Tilladelsen gives efter optag på godkendelseslisten, bilag XIV i REACH, til fortsat at anvende stoffet i en periode på 2 år fra vedtagelsesdatoen. Forslaget blev drøftet i REACH-komiteen i 2018, men afstemningen blev udskudt, da der faldt dom i en retssag (T-837/16) i 2019, som medførte, at ansøgningen skulle suppleres med en substitutionsplan. Det reviderede forslag blev drøftet på et møde i REACH-komiteen d. 27. april 2023 og ventes til efterfølgende afstemning i skriftlig procedure. Forslaget forventes ikke at have nævneværdige økonomiske eller administrative konsekvenser for erhvervslivet - ej heller statsfinansielle konsekvenser. Forslaget forventes ikke at påvirke beskyttelsesniveauet i Danmark. Regeringen ønsker generelt at begrænse anvendelse af særligt problematiske stoffer i de tilfælde, hvor der ikke kan demonstreres sikker brug, eller hvor der findes egnede alternativer. Det vurderes, at der er behov for skærpede krav til beskyttelsesforanstaltningerne og anvendelsesforholdene for at svare til de danske arbejdsmiljøkrav. I den konkrete sag drejer det sig om dekorative anvendelser af stoffet, hvor der allerede er egnede alternativer tilgængelige i EU. Ansøgers egen substitutionsplan viser, at substitution har været mulig for stort set alle omfattede virksomheder i løbet af 2021, og godkendelsen bør derfor afvises nu. Regeringen agter på den baggrund at stemme imod en vedtagelse af forslaget.

Baggrund

Kommissionen har fremlagt forslag til gennemførelsesretsakt om godkendelse af anvendelsen af natriumdichromat som bejdsemiddel til industriel farvning af uld i mørke farver.

Forslaget er fremlagt i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1907/2006 (REACH). Forslaget har hjemmel i REACH-forordningens artikel 64, stk. 8.

Forslaget behandles i en undersøgelsesprocedure i REACH-komiteen. Afgiver komitéen en positiv udtalelse med kvalificeret flertal, vedtager Kommissionen forslaget. Afgiver komitéen en negativ udtalelse med kvalificeret flertal, vedtager Kommissionen ikke forslaget, idet Kommissionen inden for to måneder kan forelægge komitéen et ændret forslag eller inden for en måned kan forelægge forslaget for appeludvalget. Afgives der ikke nogen udtalelse med kvalificeret flertal, kan Kommissionen inden for to måneder forelægge komitéen et ændret forslag eller inden for en måned forelægge forslaget for appeludvalget. Afgiver appeludvalget med kvalificeret flertal en negativ udtalelse om forslaget, kan Kommissionen ikke vedtage forslaget. Afgiver appeludvalget med kvalificeret flertal en positiv udtalelse, vedtager Kommissionen forslaget. Afgiver appeludvalget ikke nogen udtalelse med kvalificeret flertal kan Kommissionen vedtage forslaget.

Forslaget har været drøftet i REACH-komiteen i 2018. Det reviderede forslag blev drøftet på et møde i REACH-komiteen d. 27. april 2023 og ventes til efterfølgende afstemning i skriftlig procedure.

Formål og indhold

REACH-forordningens afsnit VII indeholder en godkendelsesordning for særligt problematiske stoffer. Godkendelsesordningens formål er at sikre, at det indre marked fungerer efter hensigten, samtidig med at det sikres, at risici i forbindelse med særligt problematiske stoffer er tilstrækkeligt kontrolleret, og at disse stoffer efterhånden erstattes af egnede alternative stoffer eller teknologier, hvis disse er økonomisk og teknisk levedygtige, jf. REACH artikel 55.

Processen med udfasning af særligt problematiske stoffer starter ved optagelsen af stoffet på kandidatlisten, hvor en del virksomheder begynder arbejdet med at skifte til egnede alternativer. Udfasningsprocessen fortsættes ved optagelse på REACH-forordningens bilag XIV (fortegnelse over stoffer, der kræver godkendelse), hvorefter flere virksomheder forventes at udfase stofferne. I sidste ende skal de virksomheder, der stadig har et behov for markedsføring eller anvendelse af stofferne, ansøge om og få godkendelse hertil, idet de skal dokumentere tilstrækkelig kontrol af risici, eller at de socioøkonomiske fordele opvejer risici.

Forordningens bilag XIV indeholder de stoffer, for hvilke der kræves en godkendelse, før de kan markedsføres eller anvendes efter den såkaldte "solnedgangsdato" (det vil sige den dato, hvor anvendelse skal ophøre, med mindre der er indsendt en ansøgning om godkendelse). I ansøgningen om godkendelse af fortsat markedsføring eller anvendelse skal virksomheden godtgøre, at stoffet kan anvendes sikkert, og at der ikke findes egnede alternativer (substitutionsmuligheder).

Forslaget til gennemførelsesretsakt vedrører en forvaltningsafgørelse, hvorefter Kommissionen træffer afgørelse vedrørende ansøgningen om godkendelse fra den italienske virksomhed Ilario Ormezzano Sai S.R.L. om fortsat anvendelse af op til 60 tons om året af natriumdichromat:

1. Ompakning til distribution til virksomheder, der anvender stoffet som bejdsemiddel til industriel farvning af uld i mørke farver.
2. Anvendelse som bejdsemiddel til industriel farvning af uld i mørke farver hos 2 farverier (downstreambrugere) i Italien.

Ilario Ormezzano Sai Spa fremsendte den 21. marts 2016 ansøgning om godkendelse af natriumdichromat til ovennævnte anvendelser. Ansøgningen har i henhold til procedurerne i REACH-forordningen været behandlet af det Europæiske Kemikalieagentur, ECHA, i udvalgene for

risikovurdering, RAC, og socioøkonomisk vurdering, SEAC, som den 2. maj 2017 har afgivet følgende udtalelser:

- **RAC** konkluderede, at der ikke kan fastsættes en nedre grænse for, hvornår stoffet er kræftfremkaldende. Udvalget konkluderede endvidere, at de risikohåndteringsforanstaltninger og anvendelsesforhold, som er beskrevet i ansøgningen, er passende og effektive for den generelle befolknings udsættelse via miljøet, men at de ikke er passende og effektive i forhold til at begrænse risikoen for arbejdstagere. RAC vurderer dog, at de foreslåede tiltag og måleprogrammer for arbejdstageres udsættelse vil forbedre situationen. RAC anbefaler, at udledning til miljø overvåges for at gøre vurderingen af den generelle befolkning mere robust.
- **SEAC** konkluderede, at der der ikke på nuværende tidspunkt findes alternative stoffer eller teknologier, som er teknisk og økonomisk gennemførlige for ansøgeren (inden solnedgangsdatoen). SEAC har desuden konkluderet, at ansøgeren har påvist, at de socioøkonomiske fordele opvejer de risici for menneskers sundhed eller miljøet, der følger af anvendelsen af stoffet.

Kommissionen bad 22. april 2020 ansøger om at supplere deres ansøgning med en substitutionsplan, som følge af dommen i retssag T-837/16 i 2019. Retssagen omhandler blandt andet fortolkning af bestemmelserne i REACH-forordning i de tilfælde, hvor der er generelt egnede alternativer tilgængelige, og fastlagde, at ansøgere i disse tilfælde skal indsende en substitutionsplan. Ansøger indsendte en substitutionsplan den 24. september 2020, som har været behandlet i udvalget for socioøkonomisk vurdering, SEAC, som den 28. juli 2021 tilføjede et tillæg med vurdering af substitutionsplanen, der vurderedes troværdig.

Kommissionen har indsnævret antallet af virksomheder dækket af godkendelsen fra ni til to, da en del af virksomhederne har gennemført substitution i løbet af 2021 ifølge substitutionsplanen og en række yderligere virksomheder ikke har forpligtet sig til at følge substitutionsplanen. Kommissionen anbefaler på den baggrund, at der gives den kortest mulige godkendelse på to år fra vedtagelsestidspunktet. Derudover er det en forudsætning, at ansøgerne gennemfører måleprogrammer for arbejdstageres udsættelse og udledningen til miljøet.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig om forslaget.

Nærhedsprincippet

Da formålet med forslaget til gennemførelsesretsakten er at udmønte EU forvaltningsbeføjelser i allerede gældende fællesskabsregulering, finder regeringen, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Gældende dansk ret

Kommissionens forslag til godkendelsen er ikke relevant i forhold til dansk lovgivning, da den kun vedrører anvendelse uden for Danmark.

Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

En vedtagelse af forslaget har ingen lovgivningsmæssige konsekvenser.

Økonomiske konsekvenser

Forslaget har ingen statsfinansielle eller administrative konsekvenser for det offentlige eller konsekvenser for EU's budget.

Forslaget skønnes ikke at have væsentlige samfundsøkonomiske konsekvenser.

Forslaget vurderes ikke at medføre nævneværdige erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Beskyttelsesniveauet og andre konsekvenser

En vedtagelse af forslaget skønnes ikke at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark og EU, da stoffet ikke genfindes i færdige produkter.

Høring

Det reviderede notat om forslaget har været i høring i EU-Miljøspecialudvalget, hvor der er indkommet høringssvar fra Fagbevægelsens Hovedorganisation, der støtter regeringens indstilling. Der blev ikke modtaget bemærkninger til høringen i 2018.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Det forventes, at der vil være et flertal af medlemsstater, som vil støtte forslaget.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Det er regeringens generelle holdning, at de særligt problematiske stoffer, som er prioriteret og optaget på REACH, Bilag XIV, som udgangspunkt skal erstattes af egnede alternative stoffer eller teknologier, hvis disse er økonomisk og teknisk levedygtige. Indtil dette kan opnås, skal risici ved fortsat anvendelse være tilstrækkeligt kontrolleret, eller de socioøkonomiske fordele ved fortsat brug skal opveje eventuelle risici for mennesker og miljø.

Forslaget til gennemførelsesretsakter tager udgangspunkt i, at ansøgeren skal overholde de generelle krav i REACH om kontrol af risici for mennesker og miljø samt gældende arbejdsmiljø- og miljøkrav. Virksomhederne har haft mulighed for at substituere siden sagen blev diskuteret første gang i 2018 og ansøgers egen substitutionsplan viser, at det har været muligt for de fleste virksomheder inden udgangen af 2021. Den danske grænseværdi for chrom(VI) i arbejdsmiljøet er derudover pr. 1. juli 2020 sænket til 1 µg/m³. Regeringen vurderer, at beskyttelsesforanstaltninger og anvendelsesforhold på virksomheden ikke er tilstrækkelige til at begrænse risikoen for arbejdstagerne på grund af usikkerheder forbundet med brugen af åndedrætsværn og instruktion i anvendelsen, og der er behov for at stille skærpede krav for at svare til de danske arbejdsmiljøkrav. Regeringen finder endvidere, at der er tale om en dekorativ anvendelse, hvor den primære funktion er at opnå et æstetisk resultat, samt at der er kommercielt egnede alternativer til anvendelsen i EU. Regeringen agter på den baggrund at stemme imod en vedtagelse af forslaget.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Der er tidligere oversendt grundnotat om godkendelsen til Ormezzano til Folketingets Europaudvalg den 16. oktober 2018. Forslaget var dengang forventet til afstemning i REACH-komiteen d. 25. oktober 2018, men sagen blev udskudt som beskrevet. Danmark agtede i 2018 at støtte forslaget, idet godkendelsesperioden i det oprindelige forslag var fastsat til den 21. september 2021, idet godkendelsesperiodens længde blev vurderet til at muliggøre overgangen til alternativer.